

Standardy ochrony uczniów przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach

(wersja zupełna)

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach jest działanie dla dobra każdego dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie, a pracownicy realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, statutu szkoły, wprowadzonych regulaminów oraz powierzonych im kompetencji.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 i poz. 1606)
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – (Dz.U. z 2024, poz. 260)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – (Dz.U. poz. 1870)

Rozdział 1

Objaśnienie terminów

§ 1. Ilekroć w niniejszym dokumencie, bez bliższego określenia, jest mowa o:

- 1) standardach – należy przez to rozumieć niniejsze Standardy ochrony uczniów przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach;
- 2) szkole – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II w Łazach;
- 3) dyrektorze/dyrekcji – należy przez to rozumieć dyrektora/dyrektora i wicedyrektorów szkoły;
- 4) pracownikach – należy przez to rozumieć wszystkich nauczycieli i pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w szkole na podstawie umowy o pracę, a także umowy cywilnoprawnej, wolontariatu lub osoby odbywająca staż;
- 5) uczniu – należy przez to rozumieć każdego ucznia szkoły do ukończenia 18. roku życia, a także dziecko z oddziału przedszkolnego;
- 6) opiekunach ucznia – należy przez to rozumieć jego rodziców lub opiekuna prawnego, którym jest również rodzic zastępczy;
- 7) zgodzie opiekuna – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z opiekunów ucznia;

- 8) krzywdzeniu ucznia – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę ucznia przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika, lub zagrożenie dobra ucznia, w tym jego zaniedbywanie.

Rozdział 2

Rozpoznanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów

§ 2. 1. Pracownicy są zobowiązani posiadać wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracać uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów i monitorować sytuację oraz dobrostan uczniów.

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownik ma obowiązek zgłoszenia tego do dyrektora, który podejmuje lub zleca stosowne działania, w tym przedstawienie opiekunom ucznia dostępnej oferty wsparcia i motywuje ich do szukania pomocy.

3. Pracownicy są zobowiązani znać i stosować zasady bezpiecznych relacji pracownik – uczeń i uczeń – uczeń, ustalone w szkole.

§ 3. 1. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z odpowiednimi, obowiązującymi przepisami prawa, ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji kandydatów do zatrudnienia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym.

2. Zasady rekrutacji stanowią załącznik nr 1 do standardów.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznej komunikacji

§ 4. Pracownicy są zobowiązani, aby ZAWSZE:

- 1) w komunikacji z uczniem zachowywać cierpliwość i szacunek;
- 2) słuchać uważnie uczniów i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji;
- 3) komunikując się z uczniem, starać się mieć twarz na poziomie twarzy ucznia;
- 4) zapewniać uczniów, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakąś sytuacją, zachowaniem czy słowami, mogą o tym powiedzieć jemu lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i pomocy;
- 5) doceniać i szanować wkład uczniów w podejmowane działania, aktywnie ich angażować i traktować równo, nie faworyzować;
- 6) szanować prawo ucznia do prywatności - jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić ucznia, należy wyjaśnić to uczniowi najszybciej jak to możliwe;
- 7) unikać zbędnego ryzyka, pracując z uczniami upewniać się, że sprzęt i wyposażenie są używane w sposób zgodny z przeznaczeniem, a otoczenie jest bezpieczne;
- 8) poza godzinami pracy kontaktować się z uczniami i ich opiekunami tylko poprzez kanały służbowe (dziennik elektroniczny, teams, telefon służbowy);
- 9) jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, informować o tym dyrekcję oraz uzyskać zgodę opiekuna ucznia na taki kontakt;
- 10) w trakcie lekcji wyłączać lub wyciszać osobiste urządzenia elektroniczne.

§ 5. Pracownicy są zobowiązani, aby NIGDY:

- 1) nie krzyczeć, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać ucznia;

- 2) nie bić, szturczać, popychać ani w jakikolwiek inny sposób naruszać integralności fizycznej ucznia;
- 3) nie nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych (dotyczące seksualności komentarze, żarty, gesty, udostępnianie materiałów);
- 4) nie utrzymywać wizerunku ucznia dla potrzeb prywatnych, a także nie umożliwiać osobom trzecim utrwalania wizerunków uczniów, jeśli szkoła nie uzyskała na to zgody ich opiekunów;
- 5) nie przyjmować pieniędzy ani prezentów od ucznia, ani opiekunów ucznia;
- 6) nie wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec ucznia lub jego opiekunów, nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i mogący prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych lub innych.

Rozdział 4

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia ucznia

§ 6. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji do wychowawcy klasy, pedagoga, psychologa, dyrekcji.

§ 7. 1. Osoba wskazana w § 6 wzywa opiekunów ucznia, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.

2. Pedagog lub psycholog lub inna wskazana przez dyrektora osoba powinna sporządzić syntetyczny opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami. W opisie powinny znaleźć się w szczególności takie informacje jak: kogo dotyczy sytuacja, badany problem, ustalenia, podjęte kroki, osoby zaangażowane.

3. Jeśli z analizy sytuacji wyniknie konieczność podejmowania dodatkowych działań, pedagog/psycholog w porozumieniu z wychowawcą dziecka przygotowuje plan pomocy uczniowi.

4. Plan pomocy uczniowi powinien zawierać wskazania dotyczące podjętych działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji i zapewnienia możliwego wsparcia, jakie zaoferuje się uczniowi.

5. W przypadku drobnych incydentów, gdy ryzyko powtarzalności sytuacji jest nieznaczne, nie dokonuje się zgłoszenia, o którym mowa w ust.4, lecz stosuje stosowne wpisy w dokumentacji pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego, wychowawcy lub innych nauczycieli związanych z daną sytuacją.

§ 8. 1. W przypadkach dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego nad uczniem dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog, psycholog, wychowawca oraz inni członkowie mający wiedzę o krzywdzeniu ucznia lub o uczniu.

2. Dyrektor oraz osoby przez niego upoważnione mogą złożyć do odpowiednich służb/instytucji zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia, w szczególności jeśli sytuacja wymaga natychmiastowych działań.

3. Dyrektor lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji ucznia, mogą złożyć zawiadomienie do sądu opiekuńczego lub mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”.

4. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy uczniowi, na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu oraz innych uzyskanych informacji.

5. Plan, o którym mowa w ust.4, jest konsultowany z opiekunami ucznia w celu włączenia ich do współpracy na rzecz zmiany w sytuacji ucznia.

6. W sytuacji, gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia ucznia jest opiekun, wyłącza się go z działań, spotkań i ustaleń, jeśli to miałyby narazić ucznia na dalsze krzywdzenie. W takiej sytuacji rozmowy i ustalenia prowadzi się z drugim opiekunem.

7. W sytuacji, gdy opiekunowie ucznia są potencjalnymi sprawcami jego krzywdzenia i nie można wskazać opiekuna, który zagwarantuje uczniowi bezpieczeństwo, nawiązuje się współpracę z odpowiednimi służbami/instytucjami, by zabezpieczyć ucznia.

8. Schematy interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie, nieletnie lub opiekunów ucznia stanowią załącznik nr 2 do standardów.

§ 9. 1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 3 do standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez pedagoga szkolnego

2. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym osobom i instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 5

Zasady ochrony danych osobowych uczniów, w tym ich wizerunku

§ 10. 1. Pracownicy są zobowiązani zapewniać ochronę danych osobowych uczniów, w tym ich wizerunku, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi.

2. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku ucznia stanowią załącznik nr 4 do standardów.

§ 11. 1, Pracownikom nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna ucznia.

2. W szkole nie wolno udostępniać przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna ucznia, bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

3. Jeżeli wizerunek ucznia stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczne wydarzenie, zgoda opiekuna ucznia na utrwalanie wizerunku ucznia nie jest wymagana.

4. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody opiekuna ucznia.

5. Pisemna zgoda, o której mowa w ust.4, może być zawarta w karcie ucznia, którą opiekunowie ucznia wypełniają na początku każdego roku szkolnego.

Rozdział 6

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

§ 12. 1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zapewniając uczniom dostęp do internetu podczas planowych zajęć poprzez Ogólnopolską Sieć Edukacyjną oraz wsparcie zatrudnionego w szkole informatyka.

2. Na terenie szkoły dostęp ucznia do internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych lub innych zajęciach z wykorzystaniem internetu.

3. Nauczyciel prowadzący zajęcia ma obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu i czuwania nad bezpieczeństwem tego procesu.

4. Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu na swojej stronie internetowej, poprzez informacje przekazywane poprzez e-dziennik, na gazetkach ściennych.

5. Szczegółowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych stanowią załącznik nr 5 do standardów.

§ 13. 1. W statucie szkoły są określone prawa i obowiązki uczniów, w tym zasady zachowania obowiązujące uczniów.

1. W ramach pracy wychowawczej zasady bezpiecznego zachowania omawia się kompleksowo na godzinach do dyspozycji wychowawcy, a także sytuacyjnie w miarę potrzeb.

2. Zachowania niedozwolone w relacjach między uczniami to w szczególności: przemoc fizyczna, agresja słowna, niszczenie cudzej własności, wymuszenia, **szantaż**, cyberprzemoc.

Rozdział 7

Przygotowanie pracowników do stosowania standardów

§ 14. 1. Osoby odpowiedzialne za szkolenie pracowników w zakresie stosowania standardów to dyrektor, pedagog szkolny/psycholog szkolny.

2. Dyrektor w szczególności:

- 1) przekazuje informacje prawne oraz nadzoruje przestrzeganie standardów;
- 2) monitoruje przepływ informacji o standardach;
- 3) organizuje w miarę potrzeb i możliwości szkolenia z ekspertami zewnętrznymi.

3. Pedagog/psycholog szkolny w szczególności:

- 1) omawia pragmatykę wdrażania standardów;
- 2) szkoli pracowników;
- 3) aktualizuje informacje o standardach przekazywane na stronie szkoły.

4. Szkolenie pracowników szkoły, obejmuje w szczególności następujące zagadnienia:

- 1) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia uczniów;
- 2) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia uczniów;
- 3) odpowiedzialność prawna pracowników, zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia uczniów;
- 4) stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.

5. Szkolenie, o którym mowa w ust.4, jest:

- 1) organizowane raz w roku, w terminie wskazanym przez dyrektora;
- 2) finalizowane odebraniem od każdego pracownika oświadczenia o zapoznaniu się ze standardami.

6. Pracownicy nowo zatrudnieni są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust.5 pkt 2.

Rozdział 8

Zasady przeglądu, aktualizacji i upowszechniania standardów

§ 15. 1. Standardy są dostępne na stronie www szkoły, a w formie papierowej są wywieszane w widocznych miejscach w budynkach szkoły.

2. Uczniowie są informowani o standardach na zajęciach z wychowawcą w pierwszym miesiącu nauki.

3. Rodzice są informowani o standardach na pierwszym zebraniu z wychowawcą w danym roku szkolnym.

§ 16. Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru uczniów jest przechowywana w gabinecie pedagoga, zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych.

§ 17. Monitorowanie realizacji standardów dokonuje się co najmniej raz w roku w formie ankiety skierowanej do pracowników i opiekunów uczniów, a w przypadku dokonania w niej zmian, zasięga się opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego. Ankieta stanowi załącznik nr 6 do standardów.

DYREKTOR
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Im. Jana Pawła II w Łazach
Anna Lupińska
Anna Lupińska